

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 5 สิงหาคม 2569
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง การเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ภัยแล้งและสภาพอากาศที่แปรปรวน

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ภัยแล้งและสภาพอากาศที่แปรปรวน ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เสนอ

สาระสำคัญ

1. เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติ (16 มิถุนายน 2569) เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่าตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 (เรื่อง การบริหารจัดการน้ำเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับภาวะภัยแล้ง) มอบหมายให้ สทนช. และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการรับมือกับปัญหาภัยแล้งรุนแรงที่เกิดขึ้นจากสภาพภูมิอากาศของโลกที่มีแนวโน้มจะเป็น “strong” เอลนีโญ และเร่งรัดการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ดูแลให้ประชาชนมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในภาคอุตสาหกรรมเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ นั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศประกอบกับในขณะนี้หลายพื้นที่ของประเทศเริ่มเผชิญกับสภาพอากาศแปรปรวน มีฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และพายุฤดูร้อน ส่งผลให้ต้นไม้และกิ่งไม้หักโค่นในหลายพื้นที่ จึงมอบหมายให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ มาตรการในความรับผิดชอบ ความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อม รวมถึงประเด็นที่เห็นควรเร่งรัดดำเนินการเพิ่มเติม และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

2. สทนช. ได้บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรับมือสถานการณ์เอลนีโญ จึงขอรายงานความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 สภาพอากาศและการคาดการณ์

ประเด็น	สาระสำคัญ								
1) ปรากฏการณ์เอนโซ (ENZO)	ปัจจุบันได้เปลี่ยนเข้าสู่สภาวะเอลนีโญแล้ว และได้มีการคาดการณ์สถานการณ์ ดังนี้								
	<table><tr><th>เดือน</th><th>การคาดการณ์</th></tr><tr><td>พฤศจิกายน 2569 - มกราคม 2570</td><td>จะพัฒนาเข้าสู่ระดับรุนแรงมาก</td></tr><tr><td>ปลายเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2570</td><td>ยังคงมีกำลังแรง ก่อนจะอ่อนกำลังลง</td></tr><tr><td>ตั้งแต่เดือนกันยายน 2570 เป็นต้นไป</td><td>เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สภาวะลานีญา</td></tr></table>	เดือน	การคาดการณ์	พฤศจิกายน 2569 - มกราคม 2570	จะพัฒนาเข้าสู่ระดับรุนแรงมาก	ปลายเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2570	ยังคงมีกำลังแรง ก่อนจะอ่อนกำลังลง	ตั้งแต่เดือนกันยายน 2570 เป็นต้นไป	เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สภาวะลานีญา
	เดือน	การคาดการณ์							
	พฤศจิกายน 2569 - มกราคม 2570	จะพัฒนาเข้าสู่ระดับรุนแรงมาก							
	ปลายเดือนมกราคม - พฤษภาคม 2570	ยังคงมีกำลังแรง ก่อนจะอ่อนกำลังลง							
ตั้งแต่เดือนกันยายน 2570 เป็นต้นไป	เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สภาวะลานีญา								

2) สถานการณ์ฝน ปี 2569	ปริมาณฝนสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 21 มิถุนายน 2569 พบว่าปริมาณฝนสะสมทั้งประเทศต่ำกว่าค่าปกติร้อยละ 12 โดยทุกภาคของประเทศมีฝนสะสม ต่ำกว่าค่าปกติในช่วงระหว่างร้อยละ 4 - 33 ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันตกที่มีปริมาณฝนสะสมมากกว่าค่าปกติร้อยละ 18												
3) การคาดการณ์ปริมาณฝนระยะยาว	มีการคาดการณ์ปริมาณฝนระยะยาวถึงเดือนพฤศจิกายน 2569 ดังนี้ <table border="1"> <thead> <tr> <th>เดือน</th><th>การคาดการณ์</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กรกฎาคม 2569</td><td>มีปริมาณฝนใกล้เคียงกับค่าปกติ</td></tr> <tr> <td>สิงหาคม 2569</td><td>มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 2</td></tr> <tr> <td>กันยายน 2569</td><td>มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 14</td></tr> <tr> <td>ตุลาคม 2569</td><td>มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 28</td></tr> <tr> <td>พฤศจิกายน 2569</td><td>มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 39</td></tr> </tbody> </table>	เดือน	การคาดการณ์	กรกฎาคม 2569	มีปริมาณฝนใกล้เคียงกับค่าปกติ	สิงหาคม 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 2	กันยายน 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 14	ตุลาคม 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 28	พฤศจิกายน 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 39
เดือน	การคาดการณ์												
กรกฎาคม 2569	มีปริมาณฝนใกล้เคียงกับค่าปกติ												
สิงหาคม 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 2												
กันยายน 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 14												
ตุลาคม 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 28												
พฤศจิกายน 2569	มีปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติร้อยละ 39												

2.2 สถานการณ์น้ำปัจจุบันและการคาดการณ์

หน่วย: ล้านลูกบาศก์เมตร

ภาค	สถานการณ์น้ำต้นทุนในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2569)		การคาดการณ์น้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2569 (ข้อมูลคาดการณ์ ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2569)	
	ปริมาณน้ำเก็บกัก	เปรียบเทียบกับปี 2568 เพิ่มขึ้น/ลดลง	ปริมาณน้ำเก็บกัก	เปรียบเทียบกับปี 2568 เพิ่มขึ้น/ลดลง
เหนือ	14,996	164	19,674	(4,293)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5,487	53	5,689	(1,791)
ตะวันออก	1,096	(113)	880	(352)
กลาง	572	59	1,083	(12)
ตะวันตก	18,096	(44)	20,760	(3,267)
ใต้	4,609	(352)	4,506	(616)
รวมทั้งประเทศ	44,856	(233)	52,592	(10,331)

2.3 มาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2569 มีรายละเอียดมาตรการที่เกี่ยวข้องกรณีฝนทิ้งช่วง

สรุปได้ ดังนี้

ประเด็น	สาระสำคัญ
มาตรการที่ 1 คาดการณ์ชี้เป้าและแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและพื้นที่เสี่ยงฝนทิ้งช่วง โดยได้คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำรอบเดือนมิถุนายน 2569 ดังนี้	
1) ด้านอุปโภคบริโภค	(1) ในเขตให้บริการการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) จำนวน 21 สาขา 18 จังหวัด พบว่า มีระดับความเสี่ยงปานกลาง 1 สาขา 1 จังหวัด คือ สาขาเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยคาดว่า มีปริมาณน้ำต้นทุนใช้ได้ถึงเดือนกันยายน 2569 กปภ. จึงได้ดำเนินการตามแผนรองรับระยะสั้นเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เช่น วางท่อส่งน้ำและสูบน้ำจากแหล่งน้ำสำรอง ใช้น้ำบาดาล สร้างฝาย ชั่วคราว รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้สถานการณ์และประหยัดน้ำ ส่วนสาขาและจังหวัดที่เหลือมีความเสี่ยงต่ำ (2) นอกเขตให้บริการ กปภ. (ประปาท้องถิ่น) ได้มีการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยง จำนวน 24 จังหวัดโดยมีพื้นที่เสี่ยงที่ได้รับการช่วยเหลือแล้ว 2 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานี และประจวบคีรีขันธ์ โดยได้สูบน้ำช่วยเหลือปริมาณ 0.8 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ 11,151 ไร่ และประชาชน 36,957 คน
2) ด้านการเกษตร	(1) ได้มีการตรวจสอบพื้นที่นาข้าวพืชไร่พืชผักที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 24 จังหวัด พบว่า มีปริมาณน้ำเพียงพอจนถึงระยะเก็บเกี่ยว (2) มีพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และฉะเชิงเทรา เนื่องจากพบว่าในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำน้อย จึงได้ประชาสัมพันธ์เกษตรกรในเรื่องภัยแล้งและชุดลอกร่องสวนเพื่อกักเก็บน้ำ
3) ด้านคุณภาพน้ำ	มีพื้นที่ในเขตให้บริการ กปภ. จำนวน 4 จังหวัด 6 สาขา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา พังงา นครศรีธรรมราช และสงขลา ที่มีเสี่ยงขาดแคลนน้ำ กปภ. จึงได้มีแนวทางรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ โดยการรับน้ำประปาจากสาขาข้างเคียง การรับซื้อน้ำประปาเอกชนและน้ำดิบเอกชน
มาตรการที่ 2 ทบทวน ปรับปรุง เกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำ อาคารควบคุมบังคับน้ำอย่างบูรณาการในระบบลุ่มน้ำและกลุ่มลุ่มน้ำ ซึ่ง สททช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการติดตามการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมของกลุ่มลุ่มน้ำ รวมทั้งการวางแผน ปรับปฏิทินและควบคุมพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูฝนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์น้ำ	

2.4 การดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้

การดำเนินการ	สาระสำคัญ
1) จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในภาคอุตสาหกรรม	สทช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์เอลนีโญโดยการลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำในภาคตะวันออก เนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศ และร่วมประชุมเตรียมการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกด้วยแล้ว
2) ขุดลอกแม่น้ำ คูคลอง หนอง บึง	(1) ในปีงบประมาณ 2569 ได้มีแผนดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 1,347 โครงการ ซึ่งจะช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ 20,612 ไร่ และเพิ่มปริมาตร กักเก็บน้ำได้ 12.79 ล้านลูกบาศก์เมตร (2) ในปีงบประมาณ 2570 ได้มีแผนดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 3,118 โครงการ ซึ่งจะช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์ 227,700 ไร่ และเพิ่มปริมาตรกักเก็บน้ำได้ 34 ล้านลูกบาศก์เมตร
3) การจัดตั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561	สทช. ได้เสนอให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรหลักการบริหารจัดการน้ำ โดยทำหน้าที่บูรณาการหน่วยงานในการติดตามข้อมูลสภาพอากาศและสถานการณ์น้ำเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ พื้นที่เสี่ยง และวางแผนการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งบูรณาการสั่งการการบริหารจัดการน้ำ พร้อมทั้งเสนอแนวทาง/มาตรการหรือแผนปฏิบัติการ และงบประมาณ เพื่อป้องกัน แก้ไข และบรรเทาผลกระทบจากอุทกภัย ภัยแล้ง และคุณภาพน้ำ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย

ที่มา : www.thaigov.go.th